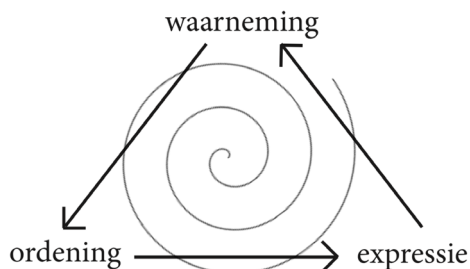

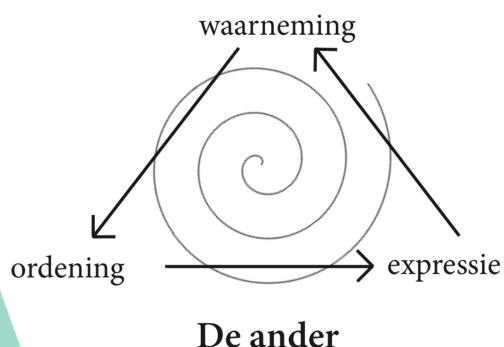
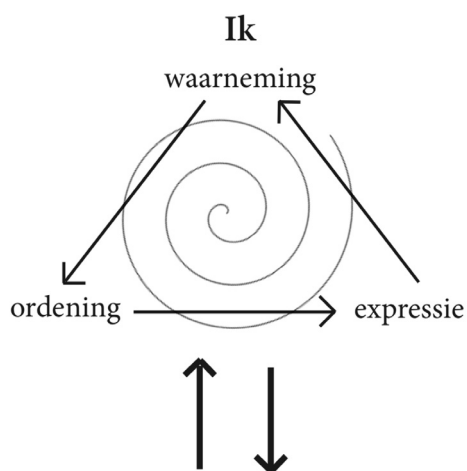
het
klaver
blad
model

Kunsteducatie is voor De Veerman educatie in, met, over en door de kunsten. Voor De Veerman is kunsteducatie geen of-of-verhaal, het gaat niet over het één of het andere, kunsteducatie is een én-én-verhaal, en gaat over het één én het andere. Als uitgangspunt voor onze visie nemen we de mens en zijn vermogen tot waarnemen, ordenen en vormgeven. Deze drie eigenschappen zijn eigen aan elk individu en het is een niet-ophoudend proces in de drang naar evolutie en vooruitgang.

De mens neemt “de dingen” waar in zijn leefwereld. Hij verwerkt en ordent deze waarnemingen aan de hand van zijn eigen opgemaakte criteria. Deze criteria zijn een gevolg van back- ground, opvoeding, scholing en culturele ervaringen. Daardoor geeft de mens betekenis en zin aan wat hij waarneemt. Daarna geeft hij uiting aan het geordende via zijn eigen vormgeving: wat hij zegt, doet, laat zien, hoe hij zich gedraagt, kleedt, ...

Aan de hand van deze uiting of expressie is hij in staat in communicatie te treden met zijn soortgenoten en op zijn eigen ordening, hoe hij de wereld zin geeft, reactie te krijgen. Dit is een voortdurend spel dat slechts ophoudt als de mens sterft, met andere woorden als “het licht” uitgaat.

Het individu stuurt door deze dynamiek de zingeving en betekenisgeving van zijn bestaan. Elk van deze factoren -zowel de waarneming als de ordening en de vormgeving of expressie- zijn te trainen factoren.

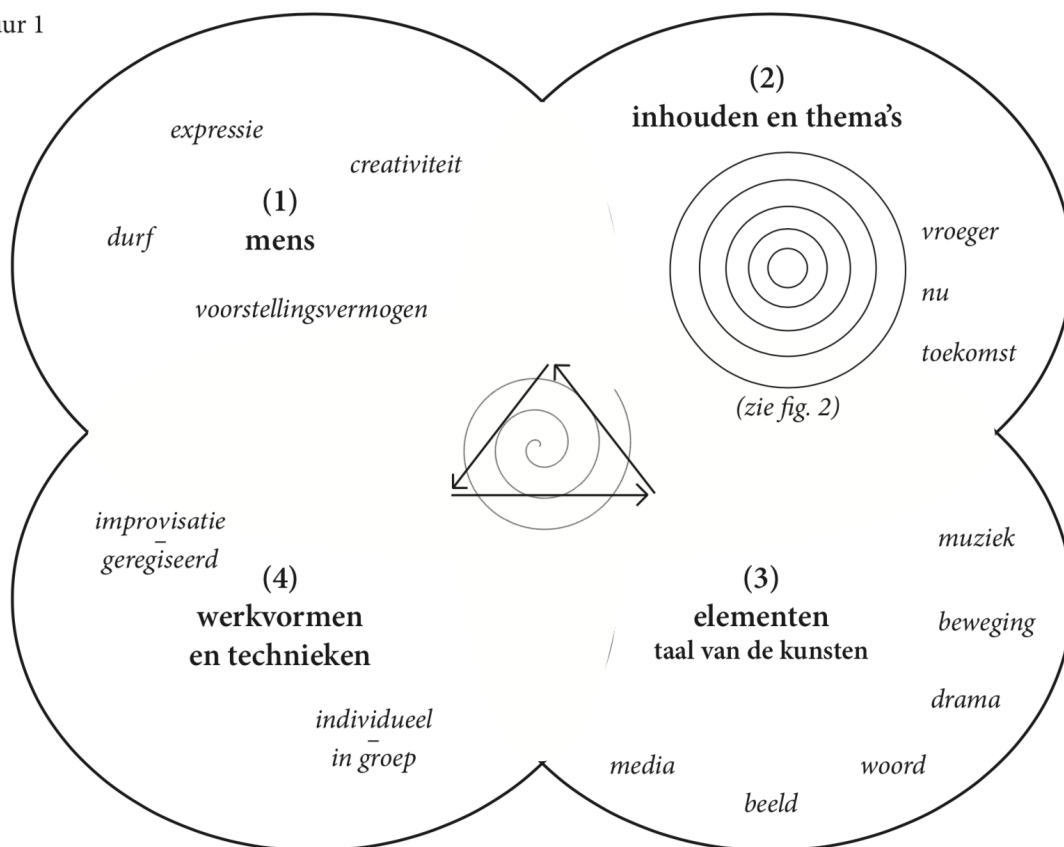
Een kunstenaar is per definitie iemand die vanuit deze factoren werkt. Hoe hij naar de wereld en de dingen kijkt, hoe hij zijn waarnemingen ordent en hoe hij van daaruit vorm geeft, is namelijk zijn hoofdbezigheid. De kunsteducatie is dan ook uitermate geschikt om niet enkele van deze factoren, maar net de samenhang te belichten.

Het heeft namelijk weinig zin om alleen maar in te gaan op vormgeving zonder dat de waarneming op zich en het cultureel kader van waaruit geordend wordt, onderzocht wordt.

Vanuit De Veerman hanteren we een klaverbladschema, ontworpen door Gus Bal en later verbeterd en bijgewerkt door Alix Van Ransbeeck. In dit schema vormen waarneming, ordening en expressie de kern en worden er uitgangspunten geformuleerd om deze driehoek verder uit te bouwen.

Met kunsteducatie werken vanuit een brede visie, wil zeggen dat een volledig veld (fig. 1) dient bewandeld te worden. Uiteraard zal men omwille van de omstandigheden, het vermogen en de background van de mens waarmee men werkt accenten leggen. Zo zal men bij een groep die nog niet vertrouwd is met de kunsten zowel aan de taal van de kunsten moeten werken (3) als dat men aan durf, waarnemingsvermogen en voorstellingsvermogen (1) werkt. Om meer inzicht te krijgen zijn thematische en inhoudelijke benaderingen nodig (2) en voor inzicht in de manier van werken zijn de werkvormen (4) belangrijk. Deze indeling geeft ons de mogelijkheid om op min of meer geordende wijze het geheel te benaderen.

Figuur 1

(1) De mens als uitgangspunt

Hier staat het ontwikkelen van menselijke vaardigheden centraal. Het gaat zowel om persoonsgerichte als om groepsgerichte vaardigheden. Zonder deze vaardigheden is een ontmoeten van een kunstwerk een onbegonnen zaak.

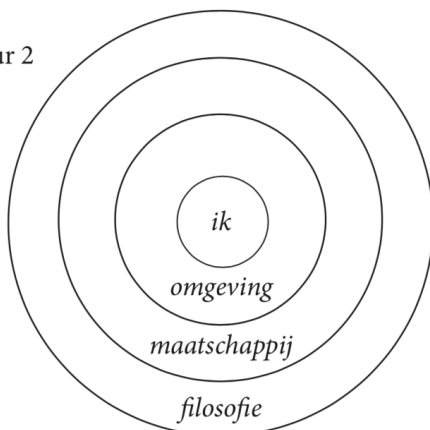
Durf, concentratievermogen, expressieve vaardigheden, creativiteit liggen mee aan de basis om vat te krijgen op de wereld.

Om aan deze vaardigheden te werken is inzicht nodig in de ontwikkelingspsychologie en in sociale gedragsaspecten.

(2) Thematisch en inhoudelijke werken

Hierin wordt ieders eigenheid onderzocht en worden zowel de micro- als de macrokosmos in beschouwing genomen, dit alles gerelateerd aan verleden, heden en toekomst. Hier kunnen zowel thema's van onszelf als thema's van voor ons ongeken-de gebieden aan bod komen.

Figuur 2

Het klaverblad is uiteraard een artificiële indeling: bij het beleven, ontleden, onderzoeken of trainen van of in de kunsten wordt men met al deze aspecten door elkaar geconfronteerd. Het heeft dan ook geen zin de kunsteducatie tot een van de facetten te verenigen. De vier hierboven kort beschreven aspecten beklemtonen, bevorderen en waarderen steeds de globaliteit van de menselijke potentie.

De deelaspecten worden vanuit de totaliteit benaderd. In het werken met kunsteducatie kan men in deze zin onmogelijk zeggen dat bijvoorbeeld enkel inzicht in kunsten centraal komt te staan, maar moet men deze altijd in relatie zien tot de andere facetten. Vanuit deze visie gaan zowel beleving, inzicht als kennis hand in hand.

Dit alles is bovendien een continu proces, waar groei en ontwikkeling voorop staan.

Alhoewel de diverse uitingvormen en de daaruit gegroeide kunstvormen verschillend zijn, werken ze hand in hand. Zo kunnen ook de verschillende kunstvormen niet los van elkaar gezien worden. Het is immers in deze context dat de mens gestalte geeft aan zijn zingeving en zijn bestaan.

Dit werk is dan ook nooit af. Het is een dynamisch gebeuren, een weg die al lopend ontstaat.

(3) Inzicht en vaardigheden in verschillende kunstdisciplines

In dit gebied worden vooral de bouwstenen onderzocht waarmee de kunstenaar werkt. Dit kan zowel algemeen als per kunstdiscipline bekeken worden. Zo zijn de basiselementen van de dans en de beweging bijvoorbeeld lichaam, ruimte, tijd en kracht. Bij beeld zal men spreken over vormen, volumes, lijnen en kleuren, kracht en materie.

Men kan in dit domein op zoek gaan naar de cross-overs en wat de verschillende gebieden verbindt of onderscheidt.

(4) Werkvormen en technieken

In dit gebied kunnen we dieper ingaan op allerlei werkvormen die men hanteert om tot een bepaald kunstwerk te komen. Zowel individuele als groepsworkvormen, improvisatorische als strak geregisseerde werkvormen kunnen hierin aan bod komen.